

El neopaganisme amenaça la 'reserva moral d'Occident'

El regne de Déu després de Benetton

Joan Pau II ho confirmava el passat setembre. El neopaganisme, el desenfrenament d'una societat que ha perdut el nord religiós, envaeix la península. Cristians, agnòstics i adoradors del diable discuteixen per a EL TEMPS la proliferació del pecat.

Un matí d'aquest octubre agnòstic i encostipat, en un semàfor del centre de Barcelona els conductors observaven, encuriosits, la tanca publicitària on un infant acabat de nàixer plorava –brut i lleig, tal com pertoca– per la posteritat. A Milà, pocs mesos abans, es discutia apassionadament sobre la conveniència d'una altra tanca escandalosa: un capellà i una monja besant-se els llavis amb una amor poc celestial. Es l'estil del grup Benetton, una empresa de jerseys multicolors que pretén "reflectir el món" amb una publicitat impactant i una concepció paganament esquerranista. L'ideal per a traure de polleguera religiosos com mossèn Domènec M. Pallàs, un pare claretià que presideix l'Apostolat de Fàtima. Aquesta associació catòlica manté viva la memòria de l'aparició de la verge Maria a un rabadà portuguès que –molt abans que Felipe González descobrís les virtuts de morir apunyalat al metro de Nova York– va escoltar el pròndic diví de la segura caiguda de l'Imperi dels Soviets. Pallàs diu, bondadós i cridaner, el *missatge* de Fàtima: "El que cal és penitència, oració i compliment de la llei de Déu perquè d'aquesta manera s'haurien evitat la drogaaddicció, la plaga de la sida i aquesta pornografia realment perniciososa i provocativa que exhibeix la televisió. Si es fomentessin els manaments del nostre senyor, no farien falta ni policia, ni càstigs, ni presons". Però dels deu manaments, ja ningú no se'n recorda. A les pàgines posteriors, una enquesta realitzada per EL TEMPS entre un planter de 19 neopagans demostra que, excepte Joan de Sagarra –un ateu com Déu mana–, ja ningú no s'atura a recordar les transgressions de la moral cristiana. Ni els importa en excés. Els adoradors del diable campen entre uns ciutadans que han passat de les novenes a Santa Rita als estampats *united colors of Benetton*.

Cosa que, al representant de Jesucrist entre nosaltres, Karol Wojtila o Joan Pau II, mai no ha complagut. Tal com, en el discurs del Sant Pare als bisbes del País Valencià, les Balears i Castella llegit a Roma el passat 23 de setembre, es va fer del tot evident: La descristianització –"absència de Déu"–, l'abús de les llibertats –"una concepció individualista, narcisista i hedonista dels drets humans"– i el plaer fàcil –el camí cap a "l'alcoholisme i la violència"– amenacen Espanya, aquesta *unidad de destino en lo universal* que cau cap al pendent del neopaganisme, la frase –la troballa precisa– d'un *status quo* on religió i societat civil viuen com més va més d'esquena. I el sant pare vol aturar-ho. Però abans de la teologia, hi ha també la política. La seva, i la dels altres.

PATRI, FILLII ...

La ronda de visites al Papa que els bisbes de l'estat i de totes les diòcesis cristianes del món han de fer cada cinc anys al Vaticà va coincidir, aquest setembre, amb un moment especialment crític de les relacions entre la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) i el govern del PSOE. La negativa del Ministeri d'Educació a incloure la matèria de religió com a obligatòria en la LOGSE, una llei que delimita la reforma educativa a aplicar el curs vinent, va atiar una guerra larvada que, per a Salvador Cardús –sociòleg vinculat al Centre d'Estudis Religiosos de la UAB, a Bellaterra–, explica la dimensió pública d'aquest afer: "Cal tenir present que el portaveu per als mitjans de comunicació a Roma és espanyol i membre de l'Opus Dei i em sembla que podia haver-hi un cert interès a pressionar el papa perquè fes un gest en la línia de les posicions conservadores del cardenal Suquía, de lluita contra l'avortament, de seguiment de les tesis expressades al document sobre la moralitat

pública realitzat l'any passat. Per tant, el discurs del papa, que no l'escriu pas ell i és negociat amb la jerarquia eclesiàstica, expressa aquesta pressió a la qual els mitjans de comunicació propers a la Conferència Episcopal donen relleu perquè els serveix per a insistir en la seva crítica del govern de l'estat". La resposta de Virgilio Zapatero, el ministre de relacions amb les Corts –"el govern ha d'actuar com si Déu no existís"– se situa, doncs, a un nivell polític. Així ho creu Cardús: "El govern entén perfectament el missatge –en sap l'origen– i es veu obligat a respondre a l'intermediari, que és el qui ha provocat la polèmica, o sigui l'episcopat espanyol".

Sobre l'escenari d'aquests pastoretos pitarrescos tothom fica cullerada: Julio Anguita descobrint paral·lelismes entre el seu credo i el del papa; o Ricard Maria Carles, bisbe de Barcelona, reproduint clònicament la retòrica de Roma amb vernís de catalanitat: "L'acceptació indiscriminada, per un mimetisme acrític, d'alguns corrents de la civilització actual pot comportar la difuminació i inclús la desaparició del que ha estat la nostra personalitat com a poble". Una retòrica del *perill immediat* que a d'altres religiosos com el caputxí Jordi Llimona, vinculat al cristianisme progressista, no convenç gens: "El terme *neopaganisme* no em fa gens feliç pel sentit pejoratiu que comporta i per la parcialització de l'anàlisi que suposa. Si, per exemple, la religió no entra al jovent, la cupla és de l'església que els ha perdut, no del seu paganisme".

Els criteris no són coincidents. Qüestió de pluralisme o de descomposició religiosa. Ja ho avisava mossèn Domènec Pallàs –i segurament la verge de Fàtima–: "Hi ha molts membres de l'església que no donen exemple. Per desgràcia hi ha massa divisions i opinions particulars; l'individualisme pretén passar per damunt de la mateixa església". El dub-

A Josep M. Rovira i Bellosó, professor de la Facultat de Teologia de Barcelona, l'atemoireix la inversió de termes: "Europa pot morir-se d'un empatx de lliure mercat i de manca de valors si entén el cristianisme no pas com a fe sinó com a simple música de fons cultural". Una música que la Generalitat de Catalunya, més sensible a les pressions de la jerarquia catòlica, vol seguir escoltant ja que, a través d'una ordre de la Conselleria d'Ensenyament, els alumnes de la nova ensenyança primària i secundària que no elegeixin religió i moral catòliques hauran d'afrontar l'assignatura de cultura religio-

sa, calaix de sastre de Zeus, Buda i Jesucrist on els infants descobriran per què es rentava les mans Ponç Pilat.

Al final, però, la polèmica neopaganista resulta -per al consumidor de notícies impactants- un tema monòton. L'any 1982, un alt dirigent del PSOE no va poder ser ministre de cultura perquè se sabia que era gai. Nou anys després, Terenci Moix es converteix en una de les plomes més adulades de Madrid i Bibi Andersen -jun transsexual, valga'm déu!- presenta varietats a TVE. A les perifèries de l'imperi espanyol, els cristians catalans pretenen ser una mica més seriosos i creure, seguint la frase de Dostoievski, que "quan un home llença els gossos famolencs sobre un infant nu tirat sobre l'estepa gelada, se sap què és el mal i per què cal no fer-lo". Cobi, el gos olímpic i neopagà, encara no havia nascut.

Xènia Bussé / Oriol Malló

te, la llavor del mal segons l'antiga inquisició, somou l'església catòlica segles després que la cristiandat -"una unitat sòcio-político-religiosa nascuda a l'edat mitjana", com ho defineix Jordi Llimona- hagi passat a millor vida. Ara, finiquitat el comunisme, Roma no se sent tampoc segura. L'ateisme militant deixa pas a l'hedonisme deacomplexat. Bob Dylan, a mig camí de pagans i kumbaiàs, ja s'ho pensava: la resposta es troba dins el vent. I amenaça tramuntana.

...ET SPIRITI SANCTI

Així, les respostes esdevenen preguntes: "L'anàlisi que se sol fer de les societats pluralistes, competitives i seculars detecta una baixa en els costums i fins i tot en les creences que es pot anomenar repaganització. Posar, però, en relleu només el mot -neopaganisme- sense cap altra explicació, sembla una acusació. Cal, per tant, fer-se preguntes sensates: Quan el mercat lliure esdevé consumisme, ¿la religió i l'alçada moral van enre-re? ¿Quins contraforts ètics i religiosos hauria de tenir la nostra societat per a mantenir un nivell adient?"

